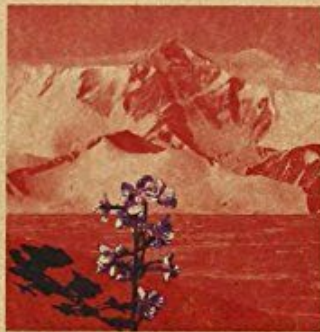

Textos a part
TEATRE CONTEMPORANI

GROENLÀNDIA

Jordi Faura

AROLA EDITORS

Som en algun moment del segle XXI.

Les fonts del petroli s'han esgotat, i mentre les noves energies encara no són a l'abast de la major part de la població, les reserves de cru que queden són en mans d'una infima minoria que continua vivint per sobre de les seves possibilitats.

Però a Roma, una dona que pertany a aquesta minoria, se li acaba el temps. Li han diagnosticat una malaltia mortal per a la qual només hi ha un antídoto possible: una flor que creix al nord de Groenlàndia, el límit més llunyà possible de tota civilització, convertida en una illa-refugi on encara no han arribat els efectes de l'era del petroli. Roma i la seva família començaran una aventura a la recerca de la salvació. Però sota la capa de gel àrtic s'amaguen molts secrets que acabaran emergint. Perquè cadascun dels membres de l'expedició arriba a Groenlàndia amb un motiu secret. I mentre, l'anomenada Illa de plàstic s'estén d'oceà en oceà.

Textos a part
TEATRE CONTEMPORANI

AROLA EDITORS

Després d'estudiar Filosofia a la Universitat de Barcelona, Jordi Faura es va formar com a dramaturg i director a Barcelona, París i San Miniato (Itàlia). És autor de més de quinze textos teatrals, entre els quals *Hikikomori* (La Villarroel, 2009), *Natura morta* (Sala Beckett, 2008) i *La fàbrica de la felicitat* (Teatre Tantarantana, 2009). També ha signat el llibret de l'òpera *Alba Eterna* (Teatre Fortuny, 2009) i les dramaturgies de peces com *L'illa dels Manzons* (La Villarroel, 2010), *La sorra* i *l'Acadèmia* (Espai Brossa, 2008) o *Amputació* (Teatre Romea, 2007), entre d'altres. Ha rebut una dotzena de premis, entre els que destaquen el Premi de Teatre Ciutat

d'Alzira per *Natura Morta* (Edicions Bromera), XXII Premi de Teatre Ciutat de València i Premi Ramon Vinyes per *Hikikomori* (Edicions Bromera), Premi de Teatre Bartrina per *La sala de espera* (Arola), Premi Les Talúries XVII, per *Selva Negra* (Institut Estudis Ilerdencs), Premi Josep Farré i Gual, Premi al Millor Espectacle i Millor Director de la X Mostra de Teatre per *Ser un altre* i finalista al Premi Internacional Stückemarkt de Berlín 2009 per *Natura Morta*, i el 2011 per *La fàbrica de la felicitat*, entre altres.

ISBN-13: 978-84-942835-1-0

9 788494 203510

Groenlàndia, un epíleg

Francesc Bailón

Kalaallit Nunaanut tikilluaritsi («Benvinguts a Groenlàndia»). D'aquesta manera se'ns dona la benvinguda a una terra salvatge, hostil, inhòspita, dura, aïllada, gèlida i molt freda, tan freda que molts continuen pensant com Èric el Roig, fa poc més d'un miler d'anys, li va posar el nom de «terra verda» o *Groenland*.

Encara recordo quan el 26 de març del 2012, en Jordi Faura, director de l'obra, em proposava col·laborar plegats en un projecte del Teatre Nacional de Catalunya. Precisament al dia següent, jo marxava cap a Groenlàndia, per fer una expedició amb trineu de gossos amb els caçadors inuit d'Ittoqqortoormiit: població situada a la costa nord-est del país i lloc on comença l'obra *Groenlàndia*. I com si es tractés d'un senyal vaig pensar: «Per fi tenim l'oportunitat de mostrar al públic aquesta meravellosa terra i homenatjar un poble, els inuit, que malauradament es coneix més pel seu nom que per la seva realitat cultural». I ni tan sols això, perquè encara molts utilitzen el terme despectiu d'«esquimals», per referir-se a aquesta ètnia que viu en les condicions més extremes del planeta.

I així és com jo vaig introduir Groenlàndia al TNC i com el món del teatre em va captivar des de dins.

*

L'obra de teatre *Groenlàndia* ens mostra el xoc de dues cultures (la inuit i l'occidental) i critica el maltractament mediambiental al nostre planeta, i descobreix, com a contraposició, un món que encara viu en perfecta simbiosi amb la natura: el dels inuit groenlandesos. Però més enllà de tot això, *Groenlàndia* pretén trencar amb tots els mites i estereotips creats entorn d'una cultura mil·lenària que inclús per als més menuts, continua resultant atractiva i exòtica. Tots, d'una o altra manera, de ben petits hem sentit fascinació per un poble i per una terra marcada icònicament per l'iglú de neu, els trineus de gossos, l'ós polar o les foques. Però l'Àrtic i els inuit (que també viuen a les regions àrtiques d'Alaska, del Canadà i de la península de Txukotka a Rússia), són molt més que això, i precisament la meva feina ha consistit en mostrar tot allò que mai es veu i que tampoc es llegeix en els llibres, a partir de la meva experiència i del meu treball de

camp com a antropòleg, vivències personals que he recopilat en l'obra *Los poetas del Ártico. Historias de Groenlandia*. (Guadalturia, 2012). En poques paraules, del que es tractava era d'apropar Groenlàndia al nostre país.

La pregunta, però, és: ho hem aconseguit?

«Quan emmalalteix un element del nostre món, emmalalteix tota la resta. Com el gel: o es manté tot junt o la nostra vida perd sentit». Aquestes paraules, pronunciades per Nanoq i que jo mateix vaig recollir de Jens Danielsen (amic i caçador groenlandès del nord-oest de Groenlàndia) l'any 2004, reflecteixen amb precisió un món complex, en perill d'extinció i abonat a desfer-se. Aquest desgel humà i el sentit d'unes paraules plenes de melangia són, sens dubte, la base estructural i cultural de *Groenlàndia*. Tots i cadascun dels elements que trobem en l'obra tenen una raó de ser-hi, no estan posats arbitràriament, i si els eliminem o els traiem del seu context, perden el seu significat, perquè, o bé els mantenim tots junts, o bé *Groenlàndia* deixa de tenir sentit. Com va dir no fa gaire Xavier Albertí referint-se al teatre: «La gràcia de la mentida és que un ha d'articular la veritat que conté». En aquest sentit, l'obra es nodreix de petits detalls, que fan que l'espectador i el lector sàpiguen que estan a Groenlàndia, encara que no hagin estat mai. El conjunt de tots i cadascun d'aquests elements petits però representatius, dóna un significat i una visió que s'haurà de desgranar i interpretar per donar-hi un sentit. Perquè *Groenlàndia* ens descriu un món i un poble tan reals, que l'única ficció la podem afegir amb els nostres prejudicis culturals i amb els tòpics que fins no fa gaire atribuïem als qui encara continuen coneixent-los com a «esquimals». I com diuen els propis inuit, «qui és tan savi que pot demostrar que és fals allò que no pot entendre?».

*

Tot l'equip humà que ha col·laborat en aquest projecte ha hagut de fer un curs accelerat sobre la cultura inuit i l'Àrtic (la primera xerrada que els vaig fer va durar sis hores sense pausa!). Gairebé ningú sabia res d'aquesta cultura, com a mi també em va succeir en el seu moment. Tothom va posar-hi molt d'interès, fins al punt que puc assegurar que si un groenlandès veies aquesta obra, s'hi sentiria identificat. S'ha treballat amb un rigor i amb una meticulositat excepcionals, perquè el projecte bé s'ho mereixia i perquè era l'única manera d'homenatjar a Groenlàndia i als inuit. En aquest sentit, m'agradaria posar alguns exemples:

A l'obra surten noms com Sedna, Qitdlarssuaq o Atanarjuat. Tots ells formen part del bagatge cultural dels inuit del Canadà, però també són representatius de tot aquest poble.

Sedna (a Groenlàndia rep un nom no tan conegut, Arnarquassaaq o Sassuma Arnaa) és l'esperit del mar i el personatge més important dels mites i llegendes inuit. Segons explica el conte, Sedna, «la jove que no es volia casar», finalment va haver de fer-ho, obligada pel seu pare, amb un caçador que després resultaria ser un corb. Sentint-se molt desgraciada, va plorar la seva mala sort i els seus crits de dolor van arribar a oïdes del seu pare, que va anar fins a l'illa on vivien per rescatar-la. De camí de tornada, el corb va aparèixer enfurismat i va provocar una gran tempesta. El pare, tement per la seva vida, llençà la seva filla al mar. Al darrer moment, Sedna va aconseguir agafar-se a la barca. El pare, aleshores, va agafar un rem i va colpejar els dits congelats de la seva filla, que es van trencar. D'aquests dits caiguts al mar, en van sortir tots els animals marins. Finalment, Sedna s'enfonsà cap a les profunditats de les aigües i es convertí en l'esperit del mar. Quan els caçadors inuit infringeixen algun tabú o no respecten com cal els animals que cacen, a Sedna se li embruteix el cabell i li surten rinxols. Llavors és quan l'*angakoq* (el xamà) viatja al fons de les aigües i mentre renta i pentina el cabell de Sedna, li promet que els homes mai tornaran a ser irrespectuosos amb els animals i que sempre compliran els tabús que el propi xamà i la Mare Natura han establert. La manera de tractar els animals que cacen els inuit, és un dels aspectes més importants de *Groenlàndia*, i no tan sols serveix per mostrar el respecte que aquest poble sent cap el seu entorn natural, sinó que a més funciona com a contraposició envers el món occidental. Tant el ritual de Sedna al començament de l'obra, com les constants referències a les pràctiques habituals dels caçadors inuit que donen menjar o beure als animals caçats, o que els tracten respectuosament una vegada els han mort, són reflexes d'una vida que continua sent tot un exemple per a nosaltres.

El personatge de Qitdlarssuaq, el xamà, té també el seu equivalent a la vida real: va ser un dels pocs xamans que no ha caigut en l'anonimat i de qui s'ha escrit, fins i tot, un llibre. De fet, va dirigir la darrera gran migració inuit, a peu des de la Terra de Baffin (Nunavut) fins al nord de Groenlàndia, entre els anys 1856 i 1863. Gràcies a Qitdlarssuaq i a les tretze persones que el van acompanyar, els Inughuit (grup inuit del nord-oest de Groenlàndia) van tornar a utilitzar l'arpó, el caiac i l'iglú de neu, elements

típics del poble inuit que s'havien perdut com a conseqüència del seu aïllament durant 400 anys, on no van tenir contacte amb cap altre ésser humà.

Pel que fa a Atanarjuat, es tracta d'un homenatge a aquesta gran pel·lícula de Zacharias Kunuk, que va rebre el reconeixement internacional i va guanyar multitud de premis, entre els quals el Golden Camera del Festival de Cinema de Cannes l'any 2001.

També s'han utilitzat noms com Nanoq (ós polar, el rei de l'Àrtic) o la llegenda de Malina i Anningan que són referents molt importants no tan sols per als groenlandesos sinó per als inuit en general.

També cal que esmentem Ittoqqortoormiit. Fundada l'any 1925, es tracta de l'única població habitada de la costa nord-est de Groenlàndia. No arriba als 500 habitants i avui dia està en perill de desaparèixer com a conseqüència del seu aïllament i també del canvi climàtic. Els caçadors han començat a marxar cap a zones més habitables, a la recerca de noves oportunitats i d'una vida menys dura i difícil. De fet, l'any 2012 es van cancel·lar tots els vols, excepte els d'estiu, que connectaven Reykjavik amb Nerlerit Inaat (l'aeroport més proper a la població; des d'allà cal agafar un helicòpter per arribar a Ittoqqortoormiit). El motiu és «forçar» a la població a marxar a altres ciutats més grans del país. A més, és una de les zones més pobres de tota l'illa.

*

Aquells qui hagin vist l'obra o bé la llegeixin es podrien fer algunes de les preguntes següents:

Per què *Niviarsiaq*?

La *Chamerion latifolium*, planta que busca Roma per poder curar la seva malaltia, és la flor nacional de Groenlàndia i la podem trobar a gairebé tota l'illa.

On son els iglús?

El *tupeq* és una tenda de lona, construïda sobre dos trineus units, que utilitzen molts caçadors groenlandesos quan surten de cacera, perquè a Groenlàndia ningú hi viu ja en iglús de neu.

Com és que hi surten armes de foc?

Els inuit ja no utilitzen l'arc i la fletxa i, excepte en alguns casos, tampoc l'arpó, perquè la gran majoria caça amb fusell.

Quin significat té el cementiri?

Les creus de les tombes a la costa est de Groenlàndia no porten noms, ja que en aquesta zona encara utilitzen el ritual de l'epònima, que consisteix en posar a un nounat el nom de la darrera persona que ha mort a la comunitat. D'aquesta manera, l'ànima del nom del difunt continua viva en el nadó i per tant no procedeix posar el seu nom a la tomba. Això ho explica molt bé Helmut i es posa com exemple el cas de Nanoq.

És possible navegar a la deriva sobre una placa de gel?

El 15 d'octubre de 1872, un grup de dinou persones que incloïa exploradors i alguns inuit i que formaven part de l'expedició del *Polaris* comandada pel nord-americà Charles Francis Hall, va navegar a la deriva sobre una placa de gel de sis kilòmetres de circumferència, des del nord-oest de Groenlàndia fins la costa del Labrador al Canadà. Finalment van ser rescatats pel vaixell *Tigress*, el 30 d'abril de 1873, més de sis mesos després. Havien recorregut més de 2.600 kilòmetres. Es tracta, sens dubte, del viatge polar més extraordinari de la història, ja que, a més, tots van aconseguir sobreviure.

A més, no cal dir que sovint ens arriben informacions del desglaç a l'Àrtic com a conseqüència del canvi climàtic. L'agost de 2010 es va produir un gran despreniment, quan una placa de gel de 250 kilòmetres quadrats, una superfície equivalent a quatre vegades l'illa de Manhattan, es va segregar de la massa principal de la glacera Petermann, al nord-oest de Groenlàndia. Per tant, el viatge a la deriva que fan els protagonistes de *Groenlandia* és una mena d'homenatge a aquesta fantàstica aventura de 1872-1873 i, al mateix temps, una denúncia al maltractament al planeta.

Com es barallen, els inuit?

Quan Nanoq i Ròmul lluiten, s'escenifica un joc tradicional inuit que es practica en les anomenades olimpíades àrtiques, que es realitzen cada dos anys i on hi participen els inuit de Groenlàndia, Canadà i Alaska. Es tracta del joc del bou mesquer, un dels mamífers més antics de la terra i que és originari de l'Àrtic americà. Els conflictes entre els mascles es produeixen durant tot l'any i s'accentuen durant l'època de cel. La forma

que tenen de lluitar aquests animals ha servit d'inspiració als inuit per crear el seu propi joc, i és la manera com inicialment s'enfronten Nanoq i Ròmul.

Existeixen les aurores boreals de dia?

Les aurores boreals (*arsarnerit*) tenen un significat especial pels Ammassalimmiut (els inuit de la costa est de Groenlàndia). Representen les llums dels morts que han patit una mort tràgica (com a conseqüència d'un assassinat, suïcidi, accident o avortament natural) quan pugen al cel. Es poden veure bona part de l'any a Groenlàndia, segons la latitud, i tan sols de nit, perquè els ulls humans no poden apreciar aquestes llums celestials de color verd o vermell durant el dia. Quan Helmut diu «Espero que en aquest viatge, finalment, en veurem una d'*especial*», fa referència a l'aurora perfecta, aquella que no s'ha vist mai, és a dir... en ple dia!

És possible que hi hagi gent que visqui en aquestes condicions?

En aquest cas, cal mencionar l'exemple del districte de Qaanaaq (costa nord-oest de Groenlàndia). És la zona habitada de manera natural més septentrional del món i, per tant, la que està més a prop del Pol Nord Geogràfic, situada entre els 75° i 81° de latitud nord. Aquí hi viuen els Inughuit, que hem mencionat abans, i que veuen com cada any el sol desapareix el 25 d'octubre i no torna a aparèixer fins al 15 de febrer. Viuen en les condicions més extremes del planeta, i aquests gairebé quatre mesos de foscor que pateixen cada any són un exemple de fortalesa psíquica d'un grup humà que es resisteix a canviar i a desaparèixer. Aquesta és una de les poques llicències teatrals que es permet *Groenlàndia*, ja que els esdeveniments de l'obra succeeixen just a l'extrem oposat, és a dir, a Tunu. Però de la mateixa manera que aquesta referència ha servit per mostrar el nostre particular homenatge a aquest grup inuit que pateix unes condicions tan extremes, també ho ha estat mencionar a l'obra el glacià Sermeq Kujalleq, un dels punts més importants a la segona meitat de *Groenlàndia*, quan els protagonistes viatgen a la deriva sobre una placa de gel, en mig de la desesperació, el temor, el sofriment i els fantasmes que cadascú pateix a la seva manera. Penso que mencionar el Sermeq Kujalleq, tot i ser a la costa oest de Groenlàndia, ha estat un gran encert, ja que es tracta, sota el meu parer, d'una de les grans meravelles naturals que la Terra ens pot oferir. L'he vist en diverses ocasions i és l'únic lloc del món on he plorat d'emoció, contemplant aquella magnitud de la naturalesa. El Sermeq Kujalleq, una de les glaceres més ràpides i actives del món (avança una mitjana de 19 metres per dia) és Patrimoni de la Humanitat

de la Unesco des de l'any 2004. És el major productor d'icebergs de l'hemisferi nord i el segon del planeta després de l'Antàrtida. En un sol dia produeix tants icebergs com aigua consumeix Nova York en un any. Molts pensen que des d'aquí va sortir l'iceberg que va enfonsar el Titanic el 14 d'abril de 1912.

Existeixen un vent tan fort i unes condicions tan extremes?

Tan real com el Sermeq Kujalleq és el vent catabàtic procedent de l'*inlandsis* (casquet glacial groenlandès), anomenat Piteraqaq, que pot arribar als 80 m/s i que apareix en un moment de l'obra. Aquest vent no tan sols pot ser devastador (a la costa est de Groenlàndia hi ha un senyal d'emergència per avisar a la població), sinó que també pot provocar que la sensació tèrmica augmenti de manera considerable, fins i tot pot duplicar la temperatura real. A Groenlàndia, el temps ho és tot, i les condicions meteorològiques marquen el ritme de vida dels seus habitants. En aquesta terra gèlida, no ens podem permetre ni especulacions ni dubtes; sempre cal estar alerta, disposat a l'acció, perquè en un lloc com l'Àrtic, és tan fàcil la mort com difícil la vida. I César ho acaba entenent, al final de l'obra, quan es veu obligat a prendre una mesura dràstica per sobreviure. Un altre exemple de supervivència és quan Nanoq i Ròmul es despullen per evitar que aquest últim mori d'hipotèrmia, una pràctica habitual i coneguda entre els inuit però que per a molts de nosaltres, pot resultar xocant. A la cultura del fred, el cotó i la llana són robes prohibides, i l'únic que realment dóna escalfor és el propi cos dins d'un espai tancat.

Per què surt un raper a l'obra?

Un dels aspectes que pot cridar més l'atenció de *Groenlàndia* és l'arribada d'en Rem, un raper en crisi, a l'illa de gel. Antigament, els inuit tenien un costum anomenat *tordlut* o *piseq* que consistia en improvisar cançons o poemes satírics i burlescos per solucionar els conflictes de la comunitat, excepte l'assassinat. Guanyava qui havia fet la millor improvisació i perdia qui no havia suportat la burlesca del seu oponent. En cas d'empat, era el grup qui decidia. Perquè per als inuit és més important restablir l'harmonia que administrar justícia, i la llengua és, per a aquest poble, «l'únic instrument que s'esmola amb el seu ús». La música rap va néixer inspirada en aquests duels cantats inuit, i *Groenlàndia* ret un homenatge a aquests poetes de l'Àrtic i de l'asfalt, units per un sentit creatiu però separats per mons completament oposats.

Aquests duels cantats no tan sols demostren la riquesa cultural d'aquest poble sinó que a més, representen la importància que els inuit donen a la seva llengua.

Tots els groenlandesos saben llegir i escriure des de fa més d'un segle. Es tracta d'un poble sense analfabetisme, un cas únic en la història. De fet, l'*Atuagagdliutit*, fundat al 1861, és el primer diari del món editat en la llengua nativa d'una població colonitzada. Per això es va creure convenient que a *Groenlàndia* es parlés una mica de Kalaallisut (groenlandès), ja que actualment és l'única llengua oficial del país. Aquest aspecte dóna encara més veracitat i realisme a l'obra, malgrat que els groenlandesos també saben parlar en danès, anglès (una ampla majoria) i el dialecte local (segons les zones). I no cal dir que els actors i l'actriu que parlen en groenlandès han hagut de fer un gran esforç, perquè no és una llengua fàcil d'aprendre i encara menys de pronunciar.

*

Voldria destacar alguns altres aspectes de *Groenlàndia* que no es poden llegir en el text però si imaginar: el vestuari, la il·luminació, el so, la música, les imatges de fons... en línies generals, la posada en escena. Tots i cadascun d'aquests elements han estat tractats amb molta cura i rigor. Els vestits que porten els groenlandesos semblen autèntics (s'han utilitzat patrons i mostres originals), i fins i tot el detall dels amulets, o la roba que porten Qitdlarssuaq, Nanoq o Sedna són representatives i mostren el comparatiu entre la indumentària groenlandesa i la moderna, entre l'ús de la pell dels animals i els teixits sintètics i de plàstic del món occidental. Una altra cosa que s'ha tingut en compte és que les dones inuit d'Ittoqqortoormiit que són fèrtils porten monyo, com és el cas de Sedna. Quan es queden embarassades o bé ja no poden tenir més fills, no es recullen el cabell, com també es pot observar en l'obra.

Pel que fa a la llum, als efectes d'il·luminació i al so (per exemple, quan es trenca la banquisa), l'equip tècnic s'ha basat en la meua experiència, en un munt de fotografies meves i en tota aquella informació que han aconseguit arrebregar de diferents fonts; i amb el seu enginy i experiència teatrals han creat un escenari perfecte. De fet, han donat tan realisme a l'obra que als assajos jo he tingut la sensació de tornar de nou a Groenlàndia. Per suposat, l'escenari, una manta blanca que posteriorment desapareix per donar pas a una illa de plàstic, són elements que commouen l'espectador i creen una

atmosfera gèlida, freda, angoixant, amb boires, vents catabàtics i llums esfereïdores que moren amb la arribada del sol de mitjanit, mostrant la part més crítica de l'obra, on la natura ha caigut ferida de mort davant l'ambició i l'egoisme d'Occident, que no dona cap mena de concessió ni esperança a aquells pobles que com els inuit, encara volen ser lliures i fills de la Mare Terra.

*

Per acabar, voldria fer unes darreres valoracions. Encara que consideri que tots som un equip també voldria, per la part que em pertoca, comentar que els actors i l'actriu que han fet els papers inuit han estat summament encertats en les seves interpretacions: Sedna (sembla una autèntica dona inuit, parla poc i gesticula molt), Nanoq (un extraordinari caçador, respectuós amb les seves preses) i Qitdlarssuaq (un xamà espiritual i malenconiós d'un temps passat). Menció especial mereix el personatge de Helmut, antropòleg i guia turístic de l'Àrtic. Inspirat en les meves vivències però sense ser el meu doble, per motius evidents, recrea totes les pors, els maldecaps, els temors, les passions, les fascinacions, els desencisos i els problemes que em suscita la meua estimada Groenlàndia. Moltes de les reflexions que fa Helmut les he tingudes jo. N'hi ha d'altres, però, que espero no tenir-les mai.

No m'agradaria finalitzar aquest epíleg sense explicar que *Groenlàndia* ha estat l'homenatge d'un grup de persones que han cregut en aquest projecte. Aquesta aposta arriscada pretenia, entre altres coses, mostrar el respecte cap a un poble que abans havia estat una colònia «dano-noruega» (1721-1933); després, tan sols danesa (1933); més tard, província del Regne de Dinamarca (1953); un govern autònom (1979); un autogovern (2009); i ara, finalment, va camí de la seva independència.

Groenlàndia és una obra per veure-la i per llegir-la amb la ment oberta, lluny dels nostres prejudicis culturals, i amb molt respecte cap a un poble com el groenlandès, que tant ens ha d'ensenyar. La seva supervivència condiciona també la nostra. Tots som fills d'aquesta Terra, però encara hi ha molts que es pensen que en són els propietaris. Perquè com diuen els inuit, «cap home s'establirà i s'assentarà definitivament en un terra nova, fins que la mort li sorprengui i el lligui a un munt de pedres; només llavors és possible fixar un home a un país. Perquè aquesta és la terra a la qual pertanyem, no la terra que ens pertany».

Tornem, així doncs, a la pregunta inicial... ho hem aconseguit?

Francesc Bailón Trueba

Antropòleg i guia cultural de viatges a l'Àrtic. Assessor de la cultura inuit a l'obra
Groenlàndia

Febrer 2013